

sad donosi Smotra). — Traktat materijalne logike preveć je raskinut od spoznajne kritike, premda ih veže pojam istine (na str. 48 i opet 222) zajedno sa pojmom sigurnosti i evidencije. — U spekulativnu filozofiju stavljena je i empirička psihologija. Najbolje bi držim bilo da s njom otpočima »uvod u filozofiju«; tako na iskustvenim činjenicama dobivamo osnovicu za razumijevanje ukupne logike. Didaktički je prikladnije da se nešto dozna o mišljenju prije nego dođe na red logički traktat o pravilnosti mišljenja i o njegovoj objektivnoj vrijednosti. Nakon što su već poznati psihički zakoni, čitalac će razumjeti razliku prema logičkim zakonima (načelima). — Pisac promiscue upotrebljava »psihološki« i »psihički«, napr. za život, stanje, svijest, realnost, akt. To uopće nije pravilno, a gdjekad vodi u pravu pomutnju (napr. na str. 113, 114, 116, 117—118). Bilo bi razumljivije da se o psihološkim metodama ne govori odmah u početku psihologije, nego baš na koncu, kad se na gotovom poslu razbira metoda. Tako nije na početku ni jasan karakter psihičkih (ne bih rekao »psiholoških«, 110) zakona. — Trebalo bi otpočeti jasnom i razgovjetnom karakteristikom svjesnih (psihičkih) doživljaja. U knjizi su tek na početku filozofske psihologije kao mimogred spomenute dvije kategorije fenomenâ (201). O sudenju se proti asociacionistima govori na str. 156, a o asociacijama na 166. Kod neumrlosti duše (208) nije dosta pozivati se samo na dušinu jednostavnost, nego i na duhovnost; jer dok po prvoj ne propada duša direktno (per se), po drugoj niti indirektno (per accidens).

Iako te opaske ne oduzimlju knjizi cjelovite vrijednosti, držim da su neke od njih važne s obzirom na (još dosad neispunjenu) želju da imamo idealni uvod u filozofiju. Jolivet je uglavnom na vrlo dobrom putu ostvarenja takve želje. Svojim uvažanim ukupnim radom on je doista zaslužio da se na tu knjigu opširnije osvrnemo, i ne samo da ju toplo preporučimo, nego ju možda i predvidimo za školsku upotrebu. **S. Z.**

F. J. Thonnard, A. A., Précis d'histoire de la philosophie. Soc. d. S. Jean l'Év. Desclée & Cie, 1937.

Izdavači su dosad priredili niz vrlo uvaženih priručnika. Za dogmatiku Tanquerey (Synopsis theol. dogm.; Brevior syn. th. dogm.); za duhovništvo također Tanquerey (Précis de théol. ascétique et mystique; Pour ma vie intérieure); za povijest teologije Cayre, Patrologie et histoire de la théologie. Prema ovima je analogno izrađen i ovaj filozofski priručnik.

Sasvim je podesan da se po njemu i kod nas uči, nakon sistematskog studija filozofije. (Barem tako da nastavniku služi — kao i Jolivetov uvodnik — rukovodem, a studenti da imaju hrvatska skripta, dok se ne izradi naš priručnik). Raspored i prikaz građe tehnički je dotjeran; osobito što se tiče doktrinalnog kazala. Tu i tamo bilo bi poželjno malo više kritike. A neki su njemački filozofi zaslužili i malo više prikaza. **Z.**

Descoqs, S. J. Praelectiones theologiae naturalis, Paris 1935. Beauchesne. De Dei cognoscibilitate II.

Knjiga, koju treba opetovano spominjati, da ne izgubimo vidik na vrhunce suvremenog skolastičkog stvaranja. Djelo grandioznog formata